

อนุสาร

ดมศึกษา

ISSN 0125-2461

ปีที่ 30 ฉบับที่ 315 กันยายน 2547

เอกสารเผยแพร่ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สำนักบรรณสารการพัฒนา
Library and Information Center NIDA

- โครงการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับศิลาจารึก หลักที่ 1 ของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ในวาระครบ 720 ปี และจดทะเบียนเป็นมรดกความทรงจำของโลก
- บัณฑิตต่อคมคิดไทย
- ความร่วมมือของสถาบันคีนันแห่งเอเชีย
- ประมวลภาพภารกิจผู้บริหาร

อนุสาร

ดมศึกษ

ISSN 0125-2461

ปีที่ 30 ฉบับที่ 315 กันยายน 2547

เอกสารเผยแพร่ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

เรื่อง

สารบัญ

หน้า

- โครงการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับศิลาจารึก หลักที่ 1 ของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ในวาระครบ 720 ปี และจดทะเบียนเป็นมรดกความทรงจำของโลก 3
- บัณฑิตอุดมคติไทย 10
- ความร่วมมือของสถาบันคีนันแห่งเอเซีย 20
- ประมวลภาพภารกิจผู้บริหาร 23

ที่ปรึกษา

รศ.ภาวิศ ทองโรจน์
นายสุชาติ เมืองแก้ว
นางสาวจิรณี ตันติรัตนวงศ์
นายพลสันต์ โพธิ์ศรีทอง
นายสุเมธ แยมุ่น
นางแนนน้อย พัวพัฒน์กุล

กองบรรณาธิการ

นางสาวปิยาณี วิริยานนท์
นางปราณี ชื่นอารมณต์
นางสาวชุลีกร ภูบุญเจริญไชย
นายเจษฎา วณิชชากร

บรรณาธิการ

นายกฤษณ์กร วงศ์ไทย

ภาพ

นายจรัส เล็กเกาะหวด
นายพรชัย สิทธินันท์

ผู้โฆษณา

นางสาวปิยาณี วิริยานนท์

ศิลปกรรม

นายอุดมศักดิ์ ศรีแก้ว

เจ้าของ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
โทร. 0-2354-5500-19
โทรสาร. 0-2354-5524-26
www.mua.go.th E-mail : info@mua.go.th

เผยแพร่

นายวิรัตน์ มานมุดิ
นายสุช รอดอยู่

พิมพ์ที่

ห้างหุ้นส่วนจำกัด อาร์ตโปรเกรส
50 ซ.เพ็ญและเพื่อน ถ.ประชาสงเคราะห์ ดินแดง กรุงเทพฯ

โทร. 0-2247-2560-1

**โครงการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับศิลาจารึก หลักที่ 1
พ่อขุนรามคำแหงมหาราช ในวาระครบรอบ 720 ปี
และในโอกาสที่ยูเนสโกได้จดทะเบียนเป็นมรดกความทรงจำของโลก**

พระบรมราชานุสาวรีย์ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช
ประดิษฐาน ณ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

1. ความเป็นมา

ด้วยองค์การยูเนสโกได้ดำเนินโครงการความทรงจำแห่งโลก (Memory of the World Project) ภายใต้โครงการใหญ่ด้านสื่อสารมวลชนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมอนุรักษ์และเผยแพร่มรดกความทรงจำที่เป็นเอกสาร วัตถุ หรือข้อมูลข่าวสารต่างๆ ทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ โดยได้เชิญชวนให้ประเทศสมาชิกของยูเนสโก จัดตั้งคณะกรรมการในระดับชาติขึ้นภายใต้คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโก เพื่อพิจารณาสำรวจและจดทะเบียนมรดกความทรงจำของชาติที่สมควรจะอนุรักษ์ สืบทอดการเรียนรู้ และเผยแพร่ให้กว้างขวางในยุคของเทคโนโลยีข้อมูลสารสนเทศสมัยใหม่ และหากมีมรดกความทรงจำชิ้นใดมีค่าควรจะจดทะเบียน

**ในระดับภูมิภาคและระดับโลกให้ดำเนินการเสนอไปยังยูเนสโกเพื่อพิจารณาตัดสิน และประกาศ
จดทะเบียนในระดับที่เหมาะสมต่อไป**

ประเทศไทยเป็นสมาชิกขององค์การยูเนสโกและคณะรัฐมนตรีได้แต่งตั้งคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโก มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน ได้พิจารณาเห็นว่าโครงการมรดกภูมิปัญญาของโลกนี้มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการอนุรักษ์ และส่งเสริมเผยแพร่การศึกษาเพื่อสืบทอดภูมิปัญญาไทย จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยแผนงานความทรงจำแห่งโลกขึ้น คณะกรรมการดังกล่าวได้ประชุมและจัดทำคู่มือปฏิบัติงานรวบรวม อนุรักษ์ เผยแพร่ และบริการเอกสารมรดกของชาติ ของภูมิภาคและของโลก จัดสัมมนาเครือข่ายระดับชาติด้านการอนุรักษ์และเผยแพร่เอกสาร มรดกภูมิปัญญาไทย เมื่อวันที่ 22-24 มกราคม 2546 ณ หอสมุดแห่งชาติ และได้มีมติเสนอมายังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเห็นชอบและเสนอไปยังผู้อำนวยการยูเนสโก ให้ประกาศขึ้นทะเบียนศิลาจารึก หลักที่ 1 ของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชเป็นมรดกความทรงจำในระดับโลกต่อไป

สำนักงานใหญ่ยูเนสโกที่ปารีส ได้ดำเนินการพิจารณาข้อเสนอของประเทศไทยร่วมกับข้อเสนอของประเทศสมาชิกอื่นๆ ตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนขององค์การยูเนสโกแล้ว ต่อมาเมื่อเดือนมีนาคม 2546 ยูเนสโกได้แจ้งคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโกของไทยทราบว่าข้อเสนอของไทยยังไม่ผ่านการพิจารณาและขอข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษานานาชาติประจำโครงการนี้พิจารณาตัดสินเป็นขั้นตอนสุดท้ายในเดือนสิงหาคม 2546

ในการนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในฐานะประธานคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโก ได้หารือร่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านหอสมุด ด้านประวัติศาสตร์ และด้านความ สัมพันธ์กับประเทศสมาชิกในยูเนสโก และได้ขอให้จัดทำคำชี้แจงที่ชัดเจนเพิ่มเติมในประเด็น ที่คาดว่ายูเนสโกต้องการ อีกทั้งได้ทำหนังสือโดยตรงผ่านกระทรวงการต่างประเทศ ขอความสนับสนุน คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโก 18 ประเทศที่เป็นกรรมการในคณะกรรมการที่ปรึกษานานาชาติ นอกจากนี้ได้ส่งผู้แทนระดับสูงไปร่วมสังเกตการณ์ที่ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษานานาชาติของยูเนสโก ในการพิจารณาขั้นสุดท้ายที่ประเทศโปแลนด์ ระหว่างวันที่ 27-30 สิงหาคม 2546 ผลการประชุมปรากฏว่าคณะกรรมการจากทั้ง 18 ประเทศ มีมติเป็นเอกฉันท์สนับสนุนข้อเสนอของประเทศไทยและได้มีมติเสนอแนะไปยังยูเนสโกให้ประกาศจดทะเบียนศิลาจารึก พ่อขุนรามคำแหงมหาราช หลักที่ 1 เป็นมรดกความทรงจำของโลก อนึ่ง ในการพิจารณาของคณะกรรมการที่ปรึกษานานาชาติ ที่โปแลนด์ครั้งนี้ได้พิจารณาข้อเสนอจากประเทศสมาชิก 27 ประเทศจากทั่วโลก รวม 56 รายการ มีคณะกรรมการจากประเทศต่างๆ เข้าชี้แจงรวม 40 คน ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษานานาชาติ ได้มีมติเห็นชอบให้ยูเนสโกประกาศขึ้นทะเบียนความทรงจำของโลกเพียง 23 รายการจาก 20 ประเทศ เท่านั้น

2. หลักการและเหตุผล

ประเทศที่เป็นเจ้าของมรดกความทรงจำที่ได้รับการประกาศเป็นมรดกความทรงจำของโลก มีพันธกรณีที่จะต้องอนุรักษ์มรดกความทรงจำที่อยู่ในรูปของเอกสาร หนังสือ วัตถุ หรืออื่นๆ ให้อยู่ในสภาพที่ดี และจะต้องเผยแพร่ให้ความรู้แก่มหาชน ตลอดจนอนุรักษ์นรุษรุ่นหลังให้มีความรู้ ความเข้าใจและร่วมอนุรักษ์มรดกความทรงจำของโลกสืบไป ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการ โดยคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโก จึงได้เสนอโครงการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับศิลาจารึก หลักที่ 1 พ่อขุนรามคำแหงมหาราช ในปี พ.ศ.2546-2547 ในวาระครบรอบ 720 ปี และในโอกาสที่ยูเนสโกได้จดทะเบียนเป็นมรดกความทรงจำของโลก

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมจัดโครงการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช โดยเฉพาะหลักที่ 1 ในวาระครบรอบ 720 ปี ของการจารึกอักษรไทยบนหลักศิลาจารึก และในโอกาสที่ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราชได้รับการจดทะเบียนเป็นมรดกความทรงจำแห่งโลกของยูเนสโก

3.2 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป เกี่ยวกับมรดกภูมิปัญญาของชาติไทยซึ่งนับเป็นการปลูกฝังวิถีชีวิต ค่านิยมที่ดีงามและเป็นไปตามหลักสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่จารึกไว้ในศิลาจารึกดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับหลักการและเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา

3.3 เพื่อส่งเสริมให้ครู นักการศึกษา นักประวัติศาสตร์ ตลอดจนนักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ได้ทำการศึกษาวิจัย และอนุรักษ์หลักฐานทางข้อมูลข่าวสารและประวัติศาสตร์ของไทย และเพื่อสร้างเครือข่ายการอนุรักษ์มรดกความทรงจำของชาติ

4. ขั้นตอนการดำเนินงาน

ก. ชั้นเตรียมโครงการ (ตุลาคม-พฤศจิกายน 2546)

1. กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยแผนงานความทรงจำแห่งโลกและคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโก ให้ความเห็นชอบในหลักการและรูปแบบกิจกรรมของโครงการ

2. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการนำโครงการเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบในหลักการและขอความร่วมมือจากกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระทรวงวัฒนธรรม หน่วยงานด้านการสื่อสารมวลชน กระทรวงมหาดไทย ฯลฯ เพื่อร่วมจัดกิจกรรม

ข. ขึ้นดำเนินโครงการ (พศจิกายน 2546 - พศจิกายน 2547) จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากภาครัฐและเอกชน นำรูปแบบกิจกรรมที่เสนอแนะไปพิจารณาดำเนินการ โดยใช้งบประมาณต้นสังกัดหน่วยงาน

ค. ขึ้นประเมินผล (ธันวาคม 2547) โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมให้มีการวางแผนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องต่อไป

5. การจัดกิจกรรมต่าง ๆ

เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ มีส่วนร่วมในการเผยแพร่ความรู้ไปยังกลุ่มบุคคลต่างๆ ให้กว้างขวางมากที่สุด โครงการนี้จึงมุ่งส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดกิจกรรมโดยให้เป็นส่วนหนึ่งของภารกิจของหน่วยงานนั้น ๆ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามตารางที่แนบไปเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ การศึกษา การวิจัย ของนักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไป โดยเสนอกิจกรรมในรูปแบบที่สามารถดำเนินการได้ในระดับหน่วยปฏิบัติที่สามารถใช้งบประมาณที่เหมาะสมของแต่ละสังกัดหน่วยงาน เพื่อจะได้สามารถดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องได้ โดยให้มีการติดตามประเมินผลในขั้นตอนสุดท้ายด้วยกิจกรรมที่เสนอได้มีการแบ่งกลุ่ม ดังนี้

- 5.1 กิจกรรมทางวิชาการ
- 5.2 กิจกรรมเผยแพร่ทั้งการศึกษาในระบบและตามอัธยาศัย
- 5.3 กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไป
- 5.4 กิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวและรายได้

ทั้งนี้ในหลักการการจัดกิจกรรมต่างๆ ควรใช้งบประมาณต้นสังกัด แต่หากเป็นโครงการใหญ่ที่มีความจำเป็นต้องใช้งบประมาณจำนวนมากก็อาจเสนอขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเพื่อขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณเพื่อดำเนินกิจกรรมตามหลักการและเหตุผลของโครงการข้างต้นเป็นกรณีพิเศษได้

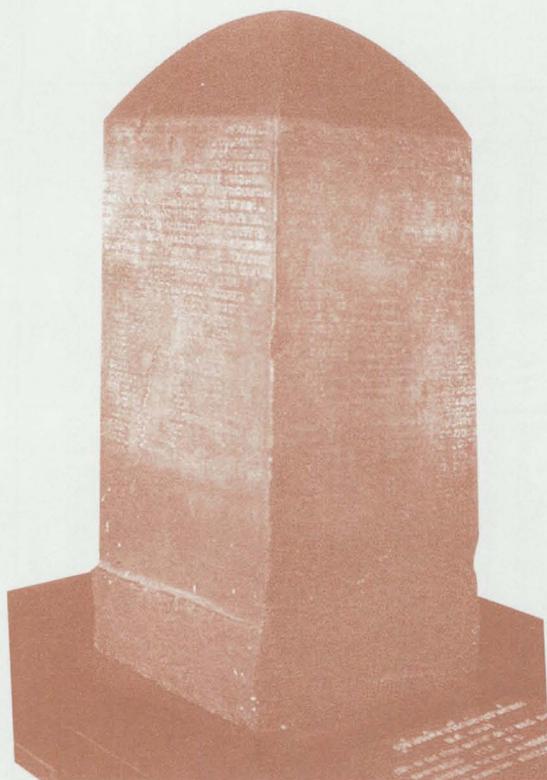

**โครงการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับศิลปจากรีก หลักที่ 1 เพื่อบูรณาการค้าแห่งมหาราชอาณาจักร
ในวาระครบรอบ 720 ปี และในโอกาสที่ยุโรปได้จัดทะเบียนเป็นมรดกความทรงจำของโลก**

ที่	กลุ่มกิจกรรม	ตัวอย่างกิจกรรม	หน่วยงานจัดกิจกรรม	งบประมาณ	หมายเหตุ
1.	กิจกรรมทางวิชาการ	1.1 การจัดสัมมนาเกี่ยวกับศิลปจากรีกเพื่อบูรณาการค้าแห่งมหาราชอาณาจักร 1.2 การบรรยายเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย	กระทรวงวัฒนธรรม (หอสมุดแห่งชาติ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ทั่วประเทศ) ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา สำนักบริหารงานการศึกษาเอกชน โรงเรียน ฯลฯ)	ในหลักการใช้งบประมาณต้นสังกัด	หน่วยงานภาคเอกชน เช่น สมาคมท่องเที่ยวประเทศไทย สมาคมนักปราชญ์ ศิลปิน ฯลฯ
2.	กิจกรรมเผยแพร่ทั้งการศึกษาในระบบและตามอัธยาศัย	2.1 จัดทำบรรณานุกรมและเอกสารเกี่ยวกับพหุขนรามค่าแห่งมหาราชอาณาจักร 2.2 จัดพิมพ์หนังสือศิลปจากรีกพหุขนรามค่าแห่งมหาราชอาณาจักร 2.3 จัดพิมพ์หนังสือเกี่ยวกับศิลปกรรมและตำนานที่เกี่ยวข้อง 2.4 การจัดทำเวปไซด์สุโขทัยและศิลปจากรีกพหุขนรามค่าแห่งมหาราชอาณาจักร 2.5 การทำซีดีรวมบทแปลภาษาต่างๆ ของหลักศิลปจากรีกพหุขนรามค่าแห่งมหาราชอาณาจักร 2.6 การจัดแสดงนิทรรศการหนังสือและภาพที่เกี่ยวข้องกับสุโขทัย	กระทรวงวัฒนธรรม (หอสมุดแห่งชาติ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ทั่วประเทศ) ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา สำนักบริหารงานการศึกษาเอกชน โรงเรียน ฯลฯ)	ในหลักการใช้งบประมาณต้นสังกัด	ตลอดจนสำนักพิมพ์อื่นๆ และสื่อมวลชนอาจเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องนี้ได้
3.	กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไป	3.1 การจัดการอบรมมีจุดเทคนิคย่อย และนำเรียนในจังหวัดที่เกี่ยวข้อง เช่น สุโขทัย กำแพงเพชร 3.2 การจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เช่น เรื่องพระร่วง และ 3.3 การจัดแสดงละครพระราชนิพนธ์ เช่น เรื่องพระร่วง และ อนุภาพพหุขนรามค่าแห่ง	สำนักบริหารงานการศึกษา นอกโรงเรียน ฯลฯ) กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา สำนักบริหารงานการศึกษาเอกชน โรงเรียน ฯลฯ)	ในหลักการใช้งบประมาณต้นสังกัด	
4.	กิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวและรายได้	4.1 จัดทำสื่อที่มีภาพศิลปจากรีกด้านหน้า 4.2 จัดทำศิลปจากรีกจำลองขนาดเล็กเพื่อจำหน่าย 4.3 จัดทำพระบรมรูปพหุขนรามค่าแห่งมหาราชอาณาจักรจำลอง เหยียบ และประดับวางไปรษณียากร บัตรโทรศัพย์ ฯลฯ	- สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา - จังหวัดสุโขทัย - การสื่อสารแห่งประเทศไทย	ในหลักการใช้งบประมาณต้นสังกัด	

ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช มรดกความทรงจำของโลก

ศิลาจารึก หลักที่ 1

อักษรไทยสุโขทัย

ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ทำจากหินทรายแปรง ลักษณะเป็นหลักสี่เหลี่ยมด้านเท่า ทรงกระบอกหรือทรงยก กว้างด้านละ 35 เซนติเมตร สูง 111 เซนติเมตร จารึกอักษรไทยสุโขทัย ปี พ.ศ. 1835 เรียกศิลาจารึกหลักนี้ว่า จารึกหลักที่ 1 ปัจจุบันอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

เมื่อปี พ.ศ. 2476 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ครั้งดำรงพระอิสริยยศ สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอเจ้าฟ้ามงกุฎ ขณะทรงผนวชได้เสด็จจารึกหัวเมืองฝ่ายเหนือ ถึงเมืองเก่าสุโขทัย ทรงพบศิลาจารึกหลักนี้พร้อมพระแท่นมนังคศิลาบาตร ณ โคนปราสาทสร้าง จึงได้โปรดให้นำเข้ากรุงเทพฯ ในชั้นแรกเก็บรักษาไว้ที่วัดราชาธิวาส เพราะทรงประทับอยู่ที่วัดนั้น ต่อมาเมื่อทรงย้ายไปประทับที่วัดบวรนิเวศวิหาร จึงโปรดให้ย้ายไปไว้ที่วัดบวรนิเวศวิหาร

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ ทรงอ่านศิลาจารึกหลักนี้ได้เป็นพระองค์แรก เมื่อปี พ.ศ. 2479 และหอสมุดวชิรญาณได้จัดพิมพ์เป็นครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2467

สาระสำคัญของศิลาจารึกหลักที่ 1 เบื้องต้นเป็นการบอกเล่า พระราชประวัติพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ซึ่งทรงบอกเล่าด้วยพระองค์เอง ตั้งแต่ทรงพระเยาว์จนถึงขึ้นครองราชย์ แสดงให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ ของสุโขทัย และวิถีชีวิตของคนไทยในสมัยสุโขทัย ที่อยู่ร่วมกันด้วยน้ำใจไมตรี เคารพในสิทธิเสรีภาพของกันและกัน ความมีใจบุญสุนทาน เอื้ออาทรกัน ให้ทานและรักษาศีลกันเป็นประจำ

ในจารึกให้ข้อมูลว่า พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงคิดประดิษฐ์อักษรไทยขึ้น ในปีมหาศักราช 1205 ซึ่งตรงกับ ปี พ.ศ. 1826 ต่อมาในปีมหาศักราช 1214 (พ.ศ. 1835) พ่อขุนรามคำแหงมหาราช ทรงให้ช่างนำหินทรายแข็งมาทำพระแท่นชื่อ **พระแท่นมนังคศิลาบาตร** ตั้งไว้ที่กลางดงตาลในวันพระแปดค่ำและสิบห้าค่ำ จะนิมนต์พระเถระขึ้นนั่งบนพระแท่นแล้วแสดงธรรมให้ลูกจ้าว ลูกขุน ไพร่ฟ้า ข้าไท ท่วยบั้ง ท่วยนางทั้งหลายได้สดับตรับฟัง ในวันธรรมดาพ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงขึ้นประทับนั่งว่าราชการงานเมือง และตัดสินคดีความที่ไพร่ฟ้าหน้าปากมาร้องทุกข์ ทรงโปรดให้แขวนกระดิ่งไว้ เพื่อให้ผู้ที่มีความทุกข์ร้อนมาสนั้นกระดิ่งร้องทุกข์

ด้านการพระพุทธศาสนา พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงอาราธนาพระภิกษุสงฆ์ฝ่ายลังกาวงศ์จากนครศรีธรรมราชมาร่วมกับภิกษุสงฆ์ฝ่ายเถรวาทเดิม ผู้สืบทอดมาแต่พระโสนะเถระ และพระอุตรเถระ ให้มาอบรมสั่งสอนชาวสุโขทัย มีการตั้งสมณศักดิ์เป็นปู่ครู เถระ มหาเถระ แก่พระภิกษุผู้ดำรงตำแหน่งในทางปกครอง คนสุโขทัยในสมัยนั้น จึงทรงศีลเมื่อพรรษาทุกคน โดยวันธรรมดารักษาศีลห้า ในวันธรรมสวนะ หรือวันพระรักษา ศีลแปด หรือศีลอุโบสถตามแต่ศรัทธา

ในคืนวันเพ็ญเดือนสิบสอง มีงานนักขัตฤกษ์เผาเทียนเล่นไฟ อันเป็นที่มาของงานประเพณีลอยกระทงเผาเทียนเล่นไฟ ซึ่งเป็นงานที่ยิ่งใหญ่ของชาวสุโขทัย มีชื่อเสียงไปทั่วโลก

ด้านการปกครอง จารึกไว้ว่ามีอาณาเขตกว้างใหญ่ไพศาล ทิศตะวันออกตั้งแต่สรลวงสองแคว (พิษณุโลก) เลย จากลุมบาจายสะคาไปถึงเวียนจันท์ ทิศใต้ตั้งแต่สุพรรณบุรี ราชบุรี เลยนครศรีธรรมราช ไปสุดแผ่นดินจดทะเลมหาสมุทร ทิศตะวันตกเลยเมืองฉอด ไปถึงเมืองหงสาวดีมีมหาสมุทรเป็นแดน ทิศเหนือถึงแพร์ น่าน ข้ามฝั่งโขงไปถึงเมืองหลวงพระบาง

บัณฑิตอุดมคติไทย

บัณฑิตอุดมคติไทย หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยแล้วเป็นประชากรที่มีคุณภาพโดยมีจิตสำนึกที่ดี มีวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น สังคม และประเทศชาติ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และนำประสบการณ์จากการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานต่างๆ ที่รับผิดชอบเป็นอย่างดี

ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการบัณฑิตอุดมคติไทย กบวงมหาวิทยาลัย

เป้าหมายและวัตถุประสงค์

โครงการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทยกำเนิดขึ้นจากการที่ทบวงมหาวิทยาลัยได้ตระหนักว่าบัณฑิตไทยควรมีความรู้จริงในวิชาการและวิชาชีพควบคู่กับการมีคุณธรรมและจริยธรรม สามารถนำความรู้ไปพัฒนาชุมชนสังคมและประเทศชาติเพื่อแข่งขันกับนานาชาติได้ ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้ดำเนินโครงการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย ตามมติคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2540 ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาบัณฑิตให้มีความรู้ในสาขาวิชาการ วิชาชีพควบคู่กับการมีคุณธรรม จริยธรรม โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เร่งรัดและพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นิสิต นักศึกษา ให้มีความรู้อย่างแท้จริงในสาขาวิชาการ วิชาชีพควบคู่กับการมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของสังคมตามความต้องการของตลาดแรงงาน สังคมและประเทศ

2. ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 1 มาตรา 6 และหมวด 4 มาตรา 24(4) ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” “จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม ที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา” โดยการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมต่างๆ ที่เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้เร็วร่วมกันและนำภูมิปัญญาไทยมาบูรณาการให้เหมาะสมกับท้องถิ่น ชุมชน และความก้าวหน้าทางด้านวิชาการ วิชาชีพเพื่อก้าวไปสู่ความเป็นสากล

3. ให้แนวคิดและแนวทางการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทยได้ขยายผล และมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันไปทุกระดับการศึกษาสามารถประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมายในการดำเนินโครงการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย

คณะกรรมการประสานการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย เป็นแกนหลักในการพัฒนา กำหนดทิศทางและแนวทางการดำเนินโครงการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย และกิจกรรมได้มีการวางเป้าหมายโดยรวมของระยะเริ่มแรกดังนี้

ปีงบประมาณ 2540 และ 2541 เป็นช่วงของการเริ่มขยายแนวความคิดการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทยไปยังสถาบันอุดมศึกษา ตลอดจนในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้วยฐานความเชื่อที่ว่ากระบวนการสร้างบัณฑิตเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงกันระหว่างการศึกษาในระดับต่างๆ

ปีงบประมาณ 2542 และ 2543 เน้นการดำเนินงาน ดังนี้

1. พัฒนาและส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมการเรียน การสอน ในสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ทั้งในระดับเตรียมอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา

2. วางแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน นิสิต/นักศึกษา เพื่อการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ โดยเน้นให้มีความรู้อย่างแท้จริงในด้านวิชาการและวิชาชีพควบคู่กับการมีคุณธรรม จริยธรรม

3. พัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนที่เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้เร็วร่วมกัน และนำภูมิปัญญาไทยมาบูรณาการให้เหมาะสมกับท้องถิ่น ชุมชน และความก้าวหน้าทางด้านวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

4. สร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต โดยให้สถาบันอุดมศึกษาในแต่ละภูมิภาคเป็นแม่ข่ายทางด้านวิชาการ วิชาชีพ

ต่อมาที่ประชุมคณะกรรมการประสานการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย เมื่อเดือนมกราคม 2545 ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทยไว้ ดังนี้

วิสัยทัศน์ : สร้างบัณฑิตเป็นคนดี มีงานทำ ด้วยคุณธรรมนำคุณภาพ

เป้าหมายที่จะเร่งรัดการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย :

1. มีการใช้และพัฒนารูปแบบการสอนและการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ให้มีการปฏิบัติอย่างเหมาะสมในสถาบันอุดมศึกษา

2. มีเครือข่ายการดำเนินงานในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

กลยุทธ์สู่ความสำเร็จ :

1. กำหนดนโยบายและมีแผนปฏิบัติการที่เป็นรูปธรรมในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
2. กำหนดองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ในการประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม
3. สร้างเครือข่ายเพื่อการเรียนรู้ร่วมกัน
4. พัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เสริมสร้างให้เกิดคุณธรรม จริยธรรม (Total Learning Environment)
5. พัฒนาคณาจารย์ที่ผู้สอนและผู้เรียนในด้านคุณธรรม จริยธรรม
6. ตรวจสอบ ติดตาม และส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาดำเนินการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของนิสิต นักศึกษาและบุคลากรเพื่อหาแนวทางให้การสนับสนุน

กิจกรรมโครงการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทยตั้งแต่ปีงบประมาณ 2541-2545

1. จัดสัมมนาทางวิชาการเพื่อกระตุ้นให้สถานศึกษาทั้งในสังกัด นอกสังกัด และสถาบันเฉพาะทางเพื่อให้เห็นความสำคัญกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาด้านคุณธรรมและจริยธรรม
2. จัดประชุมระดับชาติและนานาชาติเพื่อแบ่งปันประสบการณ์ในการดำเนินกิจกรรมของสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ

แนวทางการดำเนินงานโครงการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย ตั้งแต่ พ.ศ.2545-2549

การดำเนินงานโครงการพัฒนานักศึกษาดุจดมคติไทยในปี พ.ศ.2545-2549 นั้น ได้คำนึงถึงความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปี 2542 และนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งให้เยาวชนของชาติมีความรู้คู่คุณธรรม โดยประกอบด้วยกิจกรรมต่อไปนี้

1. การใช้กิจกรรมในชีวิตประจำวันที่เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
2. การสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในการเรียนการสอน หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน
3. การสร้างรายวิชา หรือหลักสูตรเฉพาะด้านคุณธรรม จริยธรรม
4. การใช้หลักของศาสนาในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้นิสิต นักศึกษา
5. การสร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต
6. การติดตามประเมินผลโครงการพัฒนานักศึกษาดุจดมคติไทยของสถาบันอุดมศึกษาที่ร่วมโครงการ โดยเน้นกิจกรรมการประกันคุณภาพเป็นแนวทางในการตรวจสอบและประเมิน
7. การสร้างสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศให้เอื้อต่อการหล่อหลอมบัณฑิตให้มีคุณธรรม จริยธรรม

แนวทางการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย

เนื่องจากที่ได้มีการดำเนินงานโครงการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย เป็นเวลา 5 ปี มีการทดลองพัฒนากิจกรรมซึ่งได้ผลดี เพื่อสถาบันอุดมศึกษานำไปพิจารณาปรับใช้ได้ดังนี้

1. การสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในกิจกรรมนิสิต นักศึกษา คือ

1.1 กิจกรรมเพื่อการเรียนรู้คุณธรรม จริยธรรมในสถาบันอุดมศึกษาปัจจุบัน ดำเนินการเป็น 2 ลักษณะ

(1) กิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมโดยตรง ได้แก่ กิจกรรมที่จัดโดยชมรม ศาสนาต่างๆ

(2) กิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมโดยอ้อม ได้แก่ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เช่น อาสาพัฒนาชนบท ซึ่งต้องทำตัวให้กลมกลืนกับชาวบ้าน เพื่อให้เป็นที่ยอมรับแล้วชาวบ้านจะพัฒนาตนขึ้นมา อีกกิจกรรมหนึ่ง คือ ศิลปวัฒนธรรม อันได้แก่ ดนตรีไทย การละเล่นพื้นบ้าน กีฬา เป็นกิจกรรมที่จะสอนให้เป็นคนมีน้ำใจ รู้จักแพ้ รู้จักชนะ เป็นต้น

1.2 แนวปฏิบัติการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา มีดังนี้

(1) มีการกำหนดนโยบายในระดับมหาวิทยาลัยและระดับคณะให้มีการจัดโครงการหรืองานด้านพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักศึกษาอย่างต่อเนื่องและปฏิบัติได้

(2) จัดการประชุมสัมมนา ปรึกษาหารือเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันทั้งในระดับผู้บริหาร คณาจารย์และนิสิต นักศึกษา มีการวางแผนการดำเนินงาน และปรับปรุงการดำเนินงานด้านกิจกรรมนิสิตนักศึกษาให้เหมาะสม

1.3 จัดกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้นิสิต นักศึกษา

1.4 มีการบูรณาการระหว่างฝ่ายวิชาการและฝ่ายกิจกรรมนิสิต นักศึกษา โดยมีแนวทางการปฏิบัติงานที่ส่งเสริมประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับทั้งสองฝ่าย เช่น ทำแผนการเรียนการสอน แผนการจัดกิจกรรมนิสิต นักศึกษา การจัดทำปฏิทินการเรียนและกิจกรรมเป็นแนวทางเดียวกัน โดยมีหลักดังนี้

(1) มีการร่วมกันกำหนดนโยบายให้ไปในแนวทางเดียวกัน

(2) จัดเนื้อหาวิชาการให้สอดคล้องหรือเป็นเนื้อเดียวกับกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

(3) องค์กรกิจกรรมนักศึกษา มีการบริหารจัดการที่เข้มแข็ง

(4) กำหนดบทบาทให้ชัดเจนของผู้สอนผู้เรียน

(5) การร่วมมือร่วมใจและการประชาสัมพันธ์ที่ดี

1.5 ประเมินผลติดตามผลการดำเนินงาน

แนวปฏิบัติทั้ง 5 ประการนี้ ควรจัดทำในลักษณะบูรณาการมีการเชื่อมโยงกันทั้งภาพให้เกิดการทำงานที่สอดคล้องกัน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อนิสิต นักศึกษาโดยตรง

2. การสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในการเรียนการสอน

2.1 แนวทางการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในรายวิชาทำได้ดังนี้

- (1) ผสมผสานคุณธรรมกับจริยธรรมในเนื้อหาวิชาที่สอน
- (2) สอดแทรกทุกโอกาสและทำอย่างต่อเนื่องและเนื้อหาที่น่าสนใจ
- (3) สอดแทรกให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและเป้าหมายที่ต้องการของผู้เรียน
- (4) เราให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้
- (5) ทำให้เกิดความหลากหลาย ไม่จำเจ และเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน
- (6) มีการชมเชยสิ่งที่ดีที่มีอยู่ในตัวผู้เรียน

2.2 วิธีการสอดแทรกมีแนวทางดังนี้

- (1) มีการศึกษา ค้นคว้า แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา
- (2) คุณธรรม จริยธรรมเป็นนามธรรมต้องทำให้เป็นรูปธรรมโดยวิธีการสร้างสถานการณ์จำลอง เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้น
- (3) กรณีศึกษาจากตัวอย่างที่เกิดขึ้นจริง
- (4) กำหนดบทบาทสมมุติ
- (5) ยกบุคลากรต้นแบบ

3. การสร้างรายวิชาใหม่ด้านคุณธรรม จริยธรรม

การสร้างรายวิชาใหม่เพื่อให้เกิดการสร้างเสริมองค์ความรู้ ทักษะชีวิตและความสามารถในการแก้ไขปัญหาไปสู่การมีทักษะในการสังเคราะห์ ทั้งยังเป็นการปลูกฝังให้เกิดคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นสำหรับชีวิตและสังคมที่ดีงาม ซึ่งมีแนวทางในการสร้างรายวิชาใหม่ ดังนี้

- (1) ศึกษาสภาพแวดล้อม สถานการณ์ปัจจุบันของประเทศและสังคมโลก
- (2) กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่จะเกิดกับผู้เรียน
- (3) กำหนดเนื้อหา รูปแบบวิชาการเรียนการสอน
- (4) สังเคราะห์เป้าหมาย รูปแบบ เนื้อหา วิธีการให้เป็นรายวิชา
- (5) จัดทำแผนการสอน
- (6) การประเมินผล
- (7) ปรับปรุงเนื้อหา รูปแบบ วิธีการให้เหมาะสมกับผู้เรียน

การดำเนินงานเพื่อแสวงหารูปแบบในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย

เพื่อให้แนวทางดังกล่าวมีการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้จัดสรรงบประมาณให้แก่สถาบันอุดมศึกษาเพื่อนำร่องทดลองในการแสวงหารูปแบบที่จะใช้เป็นต้นแบบการดำเนินงาน เพื่อการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย และได้มอบหมายให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการนำร่องใน 3 ลักษณะ ได้แก่

1. การสร้างและพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนสำหรับรายวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป
2. การสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในการสอน
3. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

โดยมีสถาบันอุดมศึกษานำร่องดำเนินการ ได้แก่

1. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. มหาวิทยาลัยขอนแก่น
4. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
5. มหาวิทยาลัยรังสิต
6. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
7. มหาวิทยาลัยบูรพา

หลักการ เหตุผล และกรอบของการดำเนินโครงการ

สืบเนื่องจากการปฏิรูปการเรียนรู้มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับโลกในยุคศหัสวรรษใหม่ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาการจัดการศึกษาในทุกกระดับ เพื่อให้ส่งผลต่อผู้เรียนโดยตรง ปัจจุบันสภาพความเคลื่อนไหวในการปฏิรูปการเรียนรู้ จะเห็นได้ชัดเจนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา แต่ความเคลื่อนไหวในระดับอุดมศึกษาในภาพรวมจะพบการขับเคลื่อนในเรื่องนี้ค่อนข้างน้อย

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนานิสิตนักศึกษาในปัจจุบันและอนาคต

เป็นที่ทราบกันดีว่า ห้วงเวลาในปัจจุบันและอนาคต สถาบันอุดมศึกษาจะต้องเผชิญกับปัจจัยสำคัญหลายประการที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นสภาพการแข่งขันที่รุนแรง สภาพการเปลี่ยนแปลงที่มีอยู่อย่างต่อเนื่องทั้งทางด้านสังคม การเมืองและเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนานิสิตนักศึกษาเป็นอย่างมาก ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้เป็นสิ่งซึ่งสถาบันอุดมศึกษาจะต้องคำนึงถึง เพื่อนำมาพิจารณาถึงโอกาส (Opportunity) และความเสี่ยง (Threat) สำหรับการกำหนดทิศทางการพัฒนานิสิต นักศึกษาต่อไป ในที่นี้จะขอเสนอปัจจัยที่ส่งผลในกระทบทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกสถาบันอุดมศึกษา

ผลกระทบจากปัจจัยภายนอก

1. ความก้าวหน้าทางวิชาการ เทคโนโลยีสารสนเทศ

การพัฒนาเทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และระบบสื่อสารโทรคมนาคมที่สามารถประมวลผลข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว และสื่อสารกันได้สะดวกในช่วงที่ผ่านมามีได้พามนุษยชาติก้าวข้ามขีดจำกัดและจินตนาการหลายอย่าง ได้ขยายไปสู่พรมแดนของวิชาการด้านอื่นๆ และยังคงพัฒนาต่อไปด้วยอัตราเร่งอย่างรวดเร็ว จึงมีบทบาทสำคัญต่อการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะช่วยให้เข้าถึงและแสวงหาแหล่งเรียนรู้ได้มากช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็วผู้เรียนสามารถเลือกเรียนหรือเลือกเรื่องที่จะศึกษาตามความถนัดและความสนใจ ช่วยให้การเรียนรู้มีความน่าสนใจ เพราะผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์ที่แปลกใหม่ จึงทำให้การเรียนรู้แต่ในชั้นเรียนเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอต่อความต้องการ และการเข้าถึงองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นมากมาย ทำให้ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาได้มากกว่า 1 ภาษา คือ ต้องรู้และใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่ว และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อสื่อสารกับสากลได้ด้วย ต้องมีความคล่องแคล่วในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นประตูที่ออกไปสู่โลกกว้างเพื่อเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ

2. สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศ

สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งยังอยู่ในช่วงของการฟื้นตัว แต่ก็ไม่อาจคาดการณ์ได้ถึงสถานการณ์ในอนาคต ประกอบกับงบประมาณโดยรวมของประเทศยังอยู่ในภาวะจำกัด การสนับสนุนด้านงบประมาณแก่สถาบันอุดมศึกษาจึงยังไม่ขยายมากนัก ดังนั้นการพิจารณาดำเนินงานเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา ยังคงต้องพิจารณาว่าจะใช้กลยุทธ์ใดจึงจะเหมาะสม และสามารถบรรลุเป้าหมาย

3. ตลาดแรงงาน

ในปัจจุบันภาวะตลาดแรงงานของประเทศยังขยายไม่มากเท่าที่ควร และอนาคตก็ยังเป็นสิ่งที่ยากจะคาดการณ์ โดยเฉพาะการคาดการณ์ในระยะยาวเป็นสิ่งที่พยากรณ์ได้ยาก อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและความผันแปรทางเศรษฐกิจซึ่งเกิดขึ้นตลอดเวลา ดังนั้นแนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาสู่ความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) เพื่อเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับการประกอบอาชีพในอนาคตจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่รัฐบาลกำลังดำเนินการอยู่ในขณะนี้

4. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งมีผลต่อสถาบันการศึกษา

ในหลายประการ ได้แก่ การจัดการศึกษาต้องจัดให้ครบทั้ง ภายในชั้นเรียน ภายนอกชั้นเรียนและตามอัธยาศัย การประกันคุณภาพ การปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษาในอนาคตที่จะต้องเป็นคนเรียนรู้ตลอดชีวิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จัดการศึกษาโดยถือผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องจัดให้มีการเรียนความรู้และทักษะต่างๆ และจะต้องจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

5. ความรุนแรงของปัญหาสังคมในปัจจุบัน ซึ่งจะทวีปัญหามากขึ้นในอนาคต

ศาสตราจารย์นายแพทย์ ประเวศ วะสี (2541) ได้กล่าวว่า ปัญหาสังคมในปัจจุบันมีการขยายตัวมากขึ้น รวดเร็วขึ้น ในสังคมสมัยใหม่ มีปัญหาใหม่ๆ เกิดเพิ่มขึ้น และเป็นปัญหาใหญ่ๆ และยากขึ้น มีความซับซ้อนขึ้น เพราะเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่ยากต่อการแก้ไขและแก้ไขไม่ได้เลย เช่น ปัญหาความยากจน ปัญหายาเสพติด ปัญหาเหล่านี้ได้ขยายและกำลังลุกลามเข้ามาในสถาบันอุดมศึกษามากขึ้น กระทบต่อการจัดระเบียบภายในสถาบัน

ศาสตราจารย์ สำเนา ขจรศิลป์ (2543) ได้ให้ความคิดเห็นไว้ว่า ปัญหาความเสื่อมโทรมทางคุณธรรม จริยธรรมของสังคมไทยในปัจจุบัน ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับความไม่ซื่อสัตย์สุจริต ปัญหาการขาดความรับผิดชอบและเกียจคร้าน ปัญหาการขาดการประมาณตนและความยับยั้งชั่งใจจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไปในทางที่นำวิกฤตกังวล และจะเป็นปัญหาอย่างยิ่งต่อการพัฒนานักศึกษาในอนาคต

6. เสี่ยงสะท้อนจากสถานประกอบการในเรื่องคุณภาพการศึกษาและความต้องการ

ผลกระทบจากปัจจัยภายใน

ถ้าพิจารณาจากปัจจัยภายในสถาบันอุดมศึกษา จะพบว่าสถาบันอุดมศึกษาในภาพรวมมีการขยายตัวมากขึ้น ได้แก่

1. จำนวนผู้เรียนที่เพิ่มมากขึ้น แต่จำนวนอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนที่มีแนวโน้มคงที่หรือลดลง ไม่แปรผันตามจำนวนผู้เรียน ส่งผลกระทบเป็นอย่างมากต่อการดูแล การให้บริการที่ดีแก่นิสิตนักศึกษา ซึ่งจะกระทบต่อคุณภาพการศึกษา
2. รูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลายมากขึ้น สู่การขยายการจัดการศึกษาในรูปแบบของการศึกษาภาคค่ำ ภาคพิเศษมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อการวางแผนเพื่อการพัฒนา นิสิตนักศึกษา เพื่อให้ได้มาตรฐานคุณภาพเดียวกัน

จากปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ชี้ให้เห็นว่า การพัฒนา นิสิตนักศึกษาจะเป็นโจทย์ใหญ่สำหรับสถาบันอุดมศึกษาในการพิจารณากำหนดแนวทางดำเนินงาน เพื่อให้สามารถรักษา “คุณภาพมาตรฐานของความเป็นบัณฑิต” และเป็น “ทรัพยากรบุคคล” ที่มีคุณค่าของประเทศได้อย่างไร

ลักษณะนิสิตนักศึกษา : ภาพฉายในปัจจุบัน

เมื่อศึกษาถึงงานวิจัยและติดตามผลที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาได้พบประเด็นที่แสดงความวิกฤตเป็นอย่างมาก เนื่องจากคุณภาพบัณฑิตเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จและความล้มเหลวในการผลิตกำลังคนของสถาบันอุดมศึกษา และเป็นตัวทำนายสภาพการณ์ในอนาคตของประเทศ จากผลการวิจัยของ สุธรรม อารีกุล และคณะ (2540)

ซึ่งพบว่าปัญหาที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพบัณฑิต กล่าวโดยสรุปมีดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับความสามารถทางภาษา ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ในส่วนของภาษาไทย พบว่า การสื่อข้อความทางการเขียนเพื่อให้เกิดความเข้าใจอยู่ในระดับไม่น่าพอใจ ในส่วนภาษาอังกฤษ พบว่าการพูดเพื่อสื่อข้อความอยู่ในระดับอ่อน บัณฑิตที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ดีมีไม่มากนัก

2. ปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งพบว่า มีค่านิยมหลายประการที่ไม่เอื้อต่อการดำเนินชีวิตในอนาคต เช่น ขาดความอดทน

3. ปัญหาทางด้านความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการ เช่น ขาดความสามารถในการประยุกต์วิชาการสู่สภาพความเป็นจริงของสังคม ขาดการสร้างสรรค้ในทางวิชาการ แสดงออกถึงความไม่เท่าทันในวิทยาการใหม่ๆ ในศาสตร์สาขานั้นๆ

4. ปัญหาด้านการขาดความสามารถในเชิงการคิดวิเคราะห์ และการคิดในเชิงบูรณาการ การมองประเด็นปัญหา ตลอดจนวิธีการแก้ไขปัญหา มักจะมีความคิดแบบแยกส่วน

5. ปัญหาในด้านการขาดการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่

6. ปัญหาการขาดนิสัยของการใฝ่รู้ ซึ่งพบว่า ความรู้รอบตัวหรือความรู้ทั่วไปทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของบัณฑิตยังมีไม่มากพอ

ภาพเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความวิกฤตในระบบของการผลิตบัณฑิตเป็นอย่างมาก เพราะจะส่งผลต่อการเป็นพลังผลักดันในการเพิ่มขีดความสามารถของประเทศในการแข่งขันกับนานาชาติ ในอนาคต นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงความอ่อนแอสำหรับกระบวนการพัฒนานักศึกษาในปัจจุบัน ซึ่งเป็นสิ่งที่สถาบันอุดมศึกษาในฐานะกลไกหลักของประเทศและรับผิดชอบการผลิตกำลังคนในระดับสูง จะต้องเร่งทบทวนในส่วนของกระบวนการผลิตบัณฑิตอย่างเร่งด่วน

คุณลักษณะของบัณฑิตในอนาคต

ในโลกยุคศหัสวรรษใหม่ถือได้ว่าเป็นโลกแห่งการแข่งขันที่รุนแรงทางเศรษฐกิจหน่วยงานต่างๆ ในภาคตลาดแรงงาน ต่างก็ต้องการผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อเป็นปัจจัยแห่งการแข่งขัน จากการสะท้อนความคิดเห็นของผู้ประกอบการในวาระโอกาสต่างๆ เชื่อว่าบัณฑิตจำนวนไม่น้อยใช้งานไม่ได้ และขาดทักษะที่ดีพอสำหรับการทำงาน และมักจะเรียกร้องให้สถาบันอุดมศึกษาได้พิจารณาในเรื่องเหล่านี้

นอกจากนี้จากการประมวลความคิดเห็นของสถานประกอบการในภาคเอกชน สามารถสรุปความต้องการคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาในอนาคต ดังนี้

1. ความสามารถในการปรับตัวกับผู้ร่วมงาน
2. ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน
3. ความสามารถในการสื่อข้อความ ความสามารถในการนำเสนอ

4. ความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ และการคิดเชิงวิเคราะห์
5. แสดงออกถึงความเป็นคนรับผิดชอบ และบริหารเวลาได้ดี
6. พร้อมทั้งจะปฏิบัติตนในกรอบ ระเบียบของหน่วยงาน (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2545)

จากความจำเป็นดังกล่าว ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้พิจารณาว่ารูปแบบการพัฒนานิสิตนักศึกษาสู่การมีคุณลักษณะบัณฑิตอุดมคติไทยควรมีรูปแบบในการดำเนินงานอย่างไร จากกิจกรรมโครงการนำร่องทดลอง ซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยได้ให้งบประมาณสนับสนุนแก่สถาบันอุดมศึกษา 7 แห่ง ซึ่งประกอบด้วย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งได้ดำเนินโครงการนำร่องทดลองอย่างต่อเนื่องในระหว่าง ปีงบประมาณ 2544 และปีงบประมาณ 2545 นั้น จะสามารถสังเคราะห์รูปแบบการดำเนินงานดังกล่าว เพื่อนำมาเป็นโครงการต้นแบบเพื่อการพัฒนา นิสิตนักศึกษา สู่คุณลักษณะบัณฑิตอุดมคติไทยสำหรับสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ได้อย่างไร ดังนั้น ทบวงมหาวิทยาลัย จึงได้จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการวิจัยในโครงการศึกษาวิเคราะห์รูปแบบที่เหมาะสมในการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย

ในปี 2546 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (แปรสภาพจาก ทบวงมหาวิทยาลัย ตามโครงสร้างกระทรวงศึกษาธิการใหม่) จึงมอบให้มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยรองศาสตราจารย์ สุภาพ ณ นคร และคณะดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ รูปแบบที่เหมาะสมในการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย เพื่อให้ได้รูปแบบการสร้างบัณฑิตอุดมคติไทย ต้นแบบการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมนอกชั้นเรียน ในการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย ซึ่งอนุสารอุดมศึกษานับหน้า ประจำเดือนตุลาคม 2547 จะนำเสนอ บทสรุปของผู้บริหารเกี่ยวกับการวิจัยนี้ เพื่อท่านผู้อ่านได้รับทราบ และใช้ประโยชน์ในโอกาสอื่น ๆ ตามความเหมาะสมต่อไป

ความร่วมมือของสถาบันคีนันแห่งเอเซีย กับสำนักบริหารวิทยาลัยชุมชน

ความเป็นมาของสถาบันคีนันแห่งเอเซีย

สถาบันคีนันแห่งเอเซียก่อตั้งขึ้นในปี 2536 จากความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทย และสหรัฐอเมริกา โดยการสนับสนุนจากมูลนิธิกองทุนตระกูลคีนันแห่งมลรัฐนอร์ธแคโรไลนา ของสหรัฐฯ เพื่อให้สถาบันคีนันแห่งเอเซียเป็นองค์กรความร่วมมือ สานสัมพันธ์ระหว่างพลเมืองของทั้งสองประเทศ

สถาบันคีนันแห่งเอเซียได้รับการประกาศเป็นองค์กรสาธารณกุศล (มูลนิธิ) ลำดับที่ 350 ตามประกาศกระทรวงการคลัง เป็นมูลนิธิไทยที่ดำเนินงานภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการอันประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิของไทยและสหรัฐฯ โดยมีนายอานันท์ ปันยารชุน เป็นประธาน

สถาบันคีนันแห่งเอเซียมีเป้าหมายในการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนในภูมิภาคเอเซียแปซิฟิก มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่ประเทศไทย สถาบันคีนันแห่งเอเซียเป็นศูนย์รวมขององค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ตลอดจนทรัพยากรที่ทรงคุณค่า ทั้งจากหน่วยงานรัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญรายบุคคล สถาบันฯ ตระหนักดีว่าการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้มีความมั่นคงและยั่งยืนต้องอาศัยการเพิ่มพูนความรู้และความชำนาญให้แก่องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานั้นๆ

สถาบันคีนันแห่งเอเซีย มุ่งเน้นส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนใน 3 องค์ประกอบสำคัญคือ

1. ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ
2. การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม
3. สังคมที่เข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้

สถาบันคีนันแห่งเอเซีย มีความมุ่งมั่นในการส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนในภูมิภาคเอเซียแปซิฟิก โดยใช้กลไกความร่วมมือผ่านพันธมิตรทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนสถาบันการศึกษาระหว่างประเทศไทย สหรัฐอเมริกาและประเทศต่างๆ ในแถบภูมิภาคเอเซีย ปัจจุบันนี้ สถาบันคีนันแห่งเอเซียได้ดำเนินงานด้านการพัฒนาใน 3 ด้านหลักด้วยกัน คือ การส่งเสริมการบริหารจัดการทางธุรกิจของภาคเอกชนตามหลักธรรมาภิบาล การส่งเสริมการเติบโตทางธุรกิจอย่างยั่งยืนโดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม และการเสริมสร้างขีดความสามารถในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ

สถาบันคีนันแห่งเอเซียให้ความสำคัญกับการก่อตั้งและพัฒนาวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทยเป็นอย่างมาก เนื่องจากได้เล็งเห็นถึงบทบาทสำคัญยิ่งของวิทยาลัยชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจและ

สังคมของประเทศ การขยายโอกาสทางการศึกษาไปสู่ท้องถิ่น และการเป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมต่อกันระหว่างภาคเอกชนและภาคการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ได้มาซึ่งบุคลากรที่มีความสามารถ มีทักษะที่เหมาะสมต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของแต่ละท้องถิ่นหรือชุมชน

สถาบันคีนันแห่งเอเชียได้เริ่มทำงานร่วมกับสำนักบริหารวิทยาลัยชุมชนในปี 2545 และได้ดำเนินการต่อเนื่องในโครงการต่างๆ มาจนถึงขณะนี้เป็นเวลา 3 ปี โดยมีโครงการต่างๆ ที่ทำร่วมกัน ดังนี้

1. โครงการอบรมทักษะความเป็นผู้นำและการบริหารงานวิทยาลัยชุมชน

ด้วยเงินทุนสนับสนุนจากองค์การเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกาหรือ ยูเอสเอ สถาบันคีนันแห่งเอเชียได้ทำงานร่วมกับ East-West Community College Consortium ซึ่งเป็นการ รวมตัวของวิทยาลัยชุมชนชั้นนำของสหรัฐอเมริกา ในการจัดอบรมเรื่องทักษะความเป็นผู้นำและทักษะการประสานความร่วมมือระหว่างกลุ่มต่างๆ ในชุมชนให้แก่ผู้บริหารของวิทยาลัยชุมชน ทั้ง 10 แห่ง โดยภายใต้โครงการนี้ สถาบันคีนันฯ ยังได้จัดให้คณะผู้บริหารของวิทยาลัยชุมชนทั้ง 10 แห่ง ศึกษาดูงานเรื่องการจัดการและบริหารวิทยาลัยชุมชน ของวิทยาลัยชุมชนอ่าวเวสต์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งโครงการนี้ได้แล้วเสร็จในปี 2546

2. โครงการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบพึ่งตนเองในวิทยาลัยชุมชนทั้ง 10 แห่ง

ด้วยเงินทุนสนับสนุนจากองค์การยูเอสเอ สถาบันคีนันแห่งเอเชียได้ทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีและ Oregon State University ในการทำการศึกษาความต้องการการใช้ภาษาอังกฤษของชุมชนใน 10 จังหวัดที่วิทยาลัยชุมชนตั้งอยู่ เพื่อทำการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบพึ่งตนเองของวิทยาลัยชุมชน 10 แห่ง กิจกรรมในโครงการยังรวมถึงการให้ความรู้และการอบรมอาจารย์และเจ้าหน้าที่ของวิทยาลัยชุมชนในเรื่องการเรียนรู้แบบพึ่งตนเอง และการบริหารศูนย์การเรียนรู้แบบพึ่งตนเอง เพื่อให้ศูนย์ที่จะตั้งขึ้นใหม่มีความยั่งยืนและเกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของคนในชุมชน

ขณะนี้ ผู้เชี่ยวชาญทั้งของไทยและสหรัฐฯ กำหนดทำการสำรวจความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษ และสถาบันคีนันแห่งเอเชีย ได้เริ่มดำเนินการจัดซื้ออุปกรณ์ต่างๆ สำหรับแต่ละศูนย์

3. โครงการอบรมผู้ประกอบการใหม่เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน

ด้วยเงินทุนสนับสนุนจากองค์การยูเอสเอ สถาบันคีนันแห่งเอเชีย ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรการอบรมสำหรับผู้ประกอบการ โดยได้เลือกเอาหลักสูตรที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีจากสหรัฐอเมริกา เพื่อนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับประเทศไทย โดยในการนี้ ได้เลือกหลักสูตร REAL Entrepre-

neurship ซึ่งทำการพัฒนาโดยระบบวิทยาลัยชุมชน มลรัฐนอร์ธแคโรไลน่า สถาบันคินันท์แห่งเอเชียจะ
ได้ทำการปรับหลักสูตร อบรมวิทยาลัยชุมชน และส่งมอบหลักสูตรให้กับวิทยาลัยชุมชนทั้ง 10 แห่งต่อไป
ขณะนี้ คณะผู้เชี่ยวชาญของสถาบันคินันท์ และตัวแทนจากวิทยาลัยชุมชนของไทย อยู่ในระหว่างการ
อบรมเพื่อเป็นวิทยากรหลักของหลักสูตร REAL Entrepreneurship ณ มลรัฐนอร์ธแคโรไลน่า

4. โครงการพัฒนาหลักสูตรและการฝึกอบรมเรื่องการบริหารการเงินส่วนบุคคลให้แก่ วิทยาลัยชุมชน

สถาบันคินันท์แห่งเอเชีย พัฒนาหลักสูตรและจัดการฝึกอบรมเรื่องการบริหารการเงิน
ส่วนบุคคล ให้แก่บุคลากรและนักศึกษาของวิทยาลัยชุมชนทั้ง 10 แห่ง เพื่อเป็นการให้ความรู้ในเรื่อง
การบริหาร การจัดการการเงิน การอดออมรายได้ และการดำเนินธุรกิจหรือลงทุนเพื่อเพิ่มพูนรายได้
ให้แก่นักศึกษาของวิทยาลัยชุมชน และบุคคลทั่วไปในชุมชนที่วิทยาลัยชุมชนดำเนินงานอยู่

การสัมมนาเพื่อทดลองหลักสูตร ได้จัดขึ้นเมื่อปลายเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา ณ
วิทยาลัยชุมชน จังหวัดอุทัยธานี ขณะนี้คณะผู้เชี่ยวชาญของสถาบันคินันท์ กำลังทำการปรับแก้ไข
หลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับชุมชนมากยิ่งขึ้น การอบรมวิทยากรของวิทยาลัยชุมชนพร้อมที่จะมีขึ้น
เมื่อแต่ละวิทยาลัยได้บุคลากรของตนเองเรียบร้อยแล้ว หลังจากนั้น หลักสูตรนี้จะได้ทำการส่งมอบ
ให้แก่วิทยาลัยชุมชนทั้ง 10 แห่ง เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

5. โครงการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศ ณ วิทยาลัยชุมชนจังหวัด แม่ฮ่องสอนและสระแก้ว

สถาบันคินันท์แห่งเอเชีย โดยความร่วมมือกับบริษัทไมโครซอฟท์ (ประเทศไทย) จำกัด
ได้ริเริ่ม โครงการการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งได้เลือกวิทยาลัยชุมชน จังหวัด
แม่ฮ่องสอน และสระแก้วเป็นศูนย์นำร่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการและ
ครอบครัวของผู้ประกอบการในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อบริหารกิจการอย่างมีประสิทธิภาพ
โดยศูนย์นี้ จะได้เปิดให้ประชาชน บุคคลทั่วไปที่สนใจในชุมชน ได้เข้ามาใช้เพื่อการสืบค้นข้อมูล หรือทำ
ความคุ้นเคยกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ขณะนี้โครงการยังอยู่ในระยะเริ่มต้นของการดำเนินงาน

ประมวลภาพภารกิจผู้บริหาร

บัณฑิตในอุดมคติไทย ครั้งที่ 5

รองศาสตราจารย์ ภาวิฑู ทองโรจน์ เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เป็นประธานในพิธีเปิดการประชุมวิชาการระดับชาติ เรื่อง การพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย ครั้งที่ 5 โดยมี ศ.นพ.เกษม วัฒนชัย องคมนตรี ให้เกียรติเป็นวิทยากรบรรยายพิเศษ และนายมนตรี ตานโพธิ์กุล อธิการบดีมหาวิทยาลัยสุโขทัย เป็นผู้เริ่มโครงการฯ ให้เกียรติเข้าร่วมสัมมนาด้วย ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น เมื่อเร็วๆ นี้

นิทรรศการเรียนรู้อะไรด้วยกัน สรรค์สร้างชุมชน ปี 2547 ภาคเหนือ

นายสุธรรม แสงประทุม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการซึ่งกำกับดูแลงานด้านการอุดมศึกษา เป็นประธานเปิดงานนิทรรศการและผลงานโครงการเรียนรู้อะไรด้วยกัน สรรค์สร้างชุมชน ปี 2547 ซึ่งจัดโดยมหาวิทยาลัยแม่โจ้ แก่นนำเครือข่ายภาคเหนือกลุ่ม 2 ร่วมกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แก่นนำเครือข่ายภาคเหนือกลุ่ม 1 ณ ศูนย์การค้าเซ็นทรัลแอร์พอร์ตพลาซ่า จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อเร็วๆ นี้

ธนาคารออมสินให้สินเชื่อนักศึกษาซื้อคอมพิวเตอร์แบบพกพา

รองศาสตราจารย์ ภาวิช ทองโรจน์ เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา ร่วมกับนายกรพจน์ อัศวินวิจิตร ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ลงนามในสัญญาให้การสนับสนุนทางการเงินและบันทึกข้อตกลงความร่วมมือสนับสนุน สินเชื่อ ระหว่างธนาคารออมสินกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยให้นักศึกษาสามารถกู้เงินเพื่อซื้อ เครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพาเพื่อเป็นประโยชน์ทางการศึกษา โดยมี นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง นายวัฒนา เมืองสุข รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และนายพินิจ จารุสมบัติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม นายสุธรรม แสงประทุม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมมอบนโยบายและเป็นสักขีพยาน ณ ธนาคารออมสิน สำนักงานใหญ่

บริการข่าวสารด้านการอุดมศึกษา

อนุสารอุดมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

เอกสารเผยแพร่รายเดือน นำเสนอข้อมูลและความก้าวหน้าของการอุดมศึกษาไทย

จดหมายข่าวรายสัปดาห์

นำเสนอข่าวสารความเคลื่อนไหว ในแวดวงอุดมศึกษาไทย
ติดตามอ่านได้ที่ <http://www.mua.go.th/PRWEB/index.htm>

<http://www.mua.go.th>

เว็บไซต์เดิมของทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ให้บริการข้อมูลข่าวสารด้านการอุดมศึกษา และเผยแพร่ภารกิจ/กิจกรรมของ
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในสังกัดรวม 135 แห่ง แก่ประชาชนทั่วไป

อนุสารอุดมศึกษา

จัดทำโดย : ฝ่ายประชาสัมพันธ์ กลุ่มสารนิเทศ สำนักงานอำนวยการ
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 328 ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี กทม. 10400
โทรศัพท์ 0-2354-5603, 0-2354-5500 ต่อ 611 โทรสาร. 0-2354-5603
E-mail : mua_pr@mua.go.th